Dosarul:nr 2ac-49/23 Judecător: Natalia Doroftei
2-21112382-02-2ac-24012023

D E C I Z I E

30 noiembrie 2023 mun. *****

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel *****

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Ion Secrieru

Judecătorii Vitalie Cotorobai și Marina Anton

Grefier Ecaterina Mihailov

examinând în ședință publică apelul declarat de *****împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 28 octombrie 2022, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L „Puiul" către S.C. „Novomar-Construct" S.R.L, cu privire la încasarea datoriei, penalităților,

c o n s t a t ă:

La data de 27 iulie 2021, reclamanta „Puiul" S.R.L, s-a adresat în instanța de judecată către S.C. „Novomar-Construct" S.R.L, cu privire la încasarea datoriei, penalităților.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 17.05.2018, între „Puiul" S.R.L, în persoana administratorului, Puiu Anatolie în calitate de prestator și *****în persoana administratorului, Cebotari Marin, în calitate de "beneficiar" a fost încheiat contractul de prestare a serviciilor de construcție nr. 1, obiectul contractului fiind prestarea serviciilor de tencuială interioară a pereților și termoizolării fațadei la obiectul, bloc locativ tip D+P+6E, cu obiecte social-culturale din or. Hâncești, str. 31 August 1989, nr.38, conform planului efectuării lucrărilor (anexa nr.1), totodată fiind stabilit și prețul lucrărilor - 55 010, 99 lei, respectiv modalitatea efectuării plății, stabilită la pct.3.3. din contract.

Totodată menționează reclamanta că, pentru încălcarea termenului de achitare a prețului serviciilor prestate, beneficiarul va achita o penalitate, în mărime de 1% din suma datorată, pentru fiecare zi de întârziere a achitării facturii, prevedere stabilită la pct. 4.7. din contract.

Relatează reclamanta că, la data de 04.09.2019 reclamanta „Puiul" S.R.L a expediat pe numele pârâtului *****o somație prin care a solicitat pe cale amiabilă restituirea sumei restantă, în mărime de 35 010, 99 lei.

Susține reclamanta că, răspunsul la somația din 04.09.2019 din 17.09.2019, este neîntemeiat, or, odată cu semnarea actului de finalizare și recepție a lucrărilor la 07.08.2018, beneficiarul nu și-a expus obiecțiile față de prestator, respectiv nu pot fi reținute alegațiile ultimului expuse în acest răspuns.

Menționează reclamanta că, conform pct. 3.3. din contract prevede expres că, în termen de 5 zile lucrătoare din momentul semnării actului de predare-primire a lucrărilor, adică din 07.08.2018, beneficiarul va achita lucrările executate, iar pentru încălcarea termenului de achitare a prețului serviciilor prestate, beneficiarul va achita o penalitate, în mărime de 1% din suma datorată, pentru fiecare zi de întârziere a achitării facturii, prevedere stabilită la pct. 4.7. din contract.

Comunică reclamanta „Puiul" S.R.L că, până la moment, pârâtul nu și-a executat obligațiile contractuale prevăzute în contract, fapt pentru care reclamanta urmează să se adreseze în instanța de judecată, pentru încasarea sumei debitoare, în mărime de 35 010, 99 lei, respectiv încasarea penalității prevăzută la pct. 4.7 din contract, estimată la 265 468,60 lei.

Afirmă reclamantul că, obligația pârâtului *****de a transfera suma debitoare către reclamanta S.R.L „Puiul" a survenit la data de 14.08.2018 în termen de 5 zile lucrătoare din momentul semnării actului de primire-predare a lucrărilor efectuate, la data de 14.08.2018. Astfel, în viziunea apărării la caz, se atestă o executare necorespunzătoare în sensul art. 709 Cod civil, având în vedere că transmiterea în recepție a lucrărilor executate în termen și calitativ, reprezintă un eveniment generat de conduita pasivă a beneficiarului/pârât, care nu și-a onorat la timp și cu bună credință obligația de achitare a diferenței sumei, potrivit clauzei contractuale, în acest sens prestatorul/reclamant este în drept să invoce excepția de nerespectare a obligațiilor stipulate în contract, cât și a clauzei penală negociată între părți la semnarea contractului.

Mai mult ca atât, la pct. 2.1.7 din contractul de prestare a servirilor de construcție este stipulat că beneficiarul are dreptul, să stabilească o comisie în vederea evaluării calității și corespunderii serviciilor cu cerințele indicate în planul de activitate (anexa nr.l) care va întocmi un act de constatare în care se va consemna mențiuni cu privire la volumul și calitatea serviciului efectuat, obiecții, etc.

La data semnării procesului verbal nr. 1 de recepție a lucrărilor executate pentru luna iunie-iulie 2018, beneficiarul însă nu s-a folosit de acest drept și nu înaintat careva pretenții față de executor/prestator referitor la prestația serviciului, calitatea lucrărilor, etc., prin urmare, la momentul recepționării lucrărilor executate, beneficiarul/reclamat S.C. „Novomar-Construct" S.R.L, nu a înaintat careva obiecții față de prestatorul/reclamant.

În drept, cererea de chemare în judecată a fost întemeiată pe prevederile art.art. 8, 512, 514, 572, 625, 626 și 709 Cod civil, art.art.38, 39 alin.(11) și (11^1), 166-167 Cod de procedură civilă.

Solicită reclamantul încasarea de la *****în beneficiul S.R.L „Puiul" suma de 35 010, 99 lei, penalitatea în mărime de 265 468, 60 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 28 octombrie 2022, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L „Puiul" și s-a încasat de la S.C. „Novomar-Construct" S.R.L, în beneficiul „Puiul" S.R.L, în baza contractului de prestare a serviciilor de construcție din 17.05.2018, datoria în sumă de 35 010,99 lei și penalitatea contractuală în mărime de 63 019,78 lei.

S-a încasat de la S.C. „Novomar-Construct” S.R.L, în beneficiul „Puiul” S.R.L, cheltuielile de judecată în sumă de 2 597,87 lei, constituită din taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată, proporțional părții admise din acțiune, și cheltuieli de asistență juridică suportate în prezenta cauză, în mărime de 5 000 (cinci mii) lei. În rest, pretențiile s-au respins.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 04 noiembrie 2022, „Puiul” S.R.L, a depus cerere de apel, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărârii privind admiterea integrală a acțiunii reclamantului.

În motivarea apelului apelantul a invocat că hotărârea primei instanțe este ilegală și neîntemeiată, deoarece instanța de judecată nu a dat aprecierii cuvenite probele și dovezile prezentate de către pârât, dar a examinat cauza unilateral, apreciind doar probele prezentate de către reclamant.

La data de 24 noiembrie 2022, S.C. „Novomar-Construct” S.R.L, a declarat cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe prin care a solicitat casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărârii de respingerea integrală a hotărârii prime instanțe.

Prin încheierea Curții de Apel ***** din 14 februarie 2023, nu s-a dat curs cererilor de apel declarate de S.R.L „Puiul” și ***** S-a comunicat părții apelante S.R.L „Puiul” și reprezentantului său, avocatului Valeriu Dumitru, despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate și a dovezii achitării taxei de stat în mărime de 4555,09 lei, fiindu-i acordat pentru aceasta un termen de 10 zile de la data comunicării prezentei încheieri. S-a comunicat părții apelante *****și reprezentantului său, avocatului Barcari Grigore, despre necesitatea prezentării dovezii achitării taxei de stat suplimentare în mărime de 257,29 lei, fiindu-i acordat pentru aceasta un termen de 10 zile de la data comunicării prezentei încheieri. S-a explicat părților apelante și reprezentanților lor, că în cazul în care nu vor lichida neajunsurile statuate în prezenta încheiere în termenul acordat, cererile de apel nu vor fi considerate depuse şi împreună cu toate actele vor fi restituite fără examinare.

La data de 14 februarie 2023, apelantul, S.C. „Novomar-Construct” S.R.L, a depus cerere de apel motivată prin care a solicitat casarea hotărârii Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 28 octombrie 2022 cu emiterea unei noi hotărârii prin care de respins acțiunea reclamantului „Puiul” S.R.L, ca nefondat.

Prin încheierea din 18 aprilie 2023, s-a restituit apelul declarat de apelantul „Puiul” S.R.L, în temeiul art.369 alin.(1) lit.a) CPC pe motiv că apelantul nu a executat indicațiile instanței din încheierea Curții de Apel ***** din 14 februarie 2023 și nu a prezentat instanței de apel cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat.

În motivarea cererii de apel depusă de apelantul S.C „Novomar-Construct” S.R.L, s-a invocat că, la examinarea dosarului, instanța de fond nu a dat apreciere celor invocate de partea pîrîtă că litigiul sus-menționat s-a iscat din faptul că intimatul la încheierea tranzacției cu SC „Novomar-Construct” S.R.L a indus în eroare în partea sumei contractate și facturile, obligîndu-1 în acest sens să achite dublu taxa pe valoarea adăugată pe serviciile primite.

La negocierea contractului s-a stabilit prețul total al lucrărilor în mărime de 55 010,99 lei din care 9 168,50 lei constituie taxa pe valoarea adăugată.

Prin urmare, după executarea serviciului contractat, nefiind plătitor TVA, intimatul tară a diminua suma de 9 168,50 lei, a înaintat factura pe suma totală de 55 010,99 lei.

Astfel, SC „Novomar-Construct” S.R.L fiind plătitor TVA, urmează să mai achite la TVA-ul culat în divizul local al intimatului, taxa pe valoarea adăugată din 55 010,99 lei, ceia

ce în final la prețul serviciilor prestate de intimat, îl costă pe SC „Novomar-Construct” S.R.L suplimentar în jur 20 000 lei, la suma negociată.

La fel atrage atenția, că instanța de fond nu a constatat neconcordanța în suma indicată în procesul-verbal nr. 1 de recepție a lucrărilor executate pe luna iunie-iulie 2018 anexat la materialele dosarului, unde intimatul nefiind plătitor TVA, la fel îl include în prețul lucrărilor executate.

Mai mult ca atât, instanța de fond nu a dat apreciere răspunsului la somație prin care SC „Novomar-Construct” S.R.L a încercat de a soluționa situația creată, şi anume stabilirea exactă a sumei pe care urma să o achite.

Reieșind din cele sus-menționate, SC „Novomar-Construct” S.R.L consideră că instanța de fond la examinarea dosarului, urma să elucideze toate probele prezentate de părți și chiar dacă nu s-a luat în calcul declarația martorului, urma să constate că intimatul încearcă abuziv de a încasa sume la care nu este în drept de a pretinde, chiar dacă factura fiscală a fost recepționată de către angajat al apelantului.

Consideră apelantul că intimatul nefiind plătitor TVA, conform divizului local și procesului-verbal sus-menționat, era în drept să pretindă achitarea diferenței din sumă, care nu include TVA, şi anume suma de 25 842,49 lei ci nu 35 010,99 lei.

În partea ce ține de penalitatea contractuală în mărime de 63 019,78 lei instanța a hotărât de a încasa de la SC „Novomar-Construct” S.R.L în beneficiul intimatului, la fel o consideră neîntemeiată. Ține să atragă atenția că, din textul somației din 23.08.2019 nu se regăsește solicitarea intimatei de a achita penalitatea contractuală. A atenționat că va putea face un calcul, dar nu a calculat-o şi nici nu a pretins-o conform prevederilor art. 949 alin.(3) din Codul civil care prevede că, (3) În cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalității numai dacă şi-a rezervat expres acest drept la primirea executării.

La materialele dosarului nu există o somație în acest sens şi respectiv acest drept nu este rezervat.

Reprezentantul apelantului SC „Novomar-Construct” S.R.L, avocatul Barcari Grigore, în ședința instanței de apel a solicitat admiterea apelului în sensul formulat.

Reprezentantul intimatului S.R.L „Puiul”, avocatul Dimitriu Valeriu, în ședința instanței de apel a solicitat respingerea apelului declarat de apelantul SC „Novomar-Construct” S.R.L.

Audiind reprezentanții părților, studiind materialele dosarului în raport cu argumentele apelului și circumstanțele pricinii, Colegiul Civil consideră că apelul declarat de SC „Novomar-Construct” S.R.L este unul întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea hotărârii instanței de fond, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 385 lit. c) CPC, instanța de apel după ce judecă apelul este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.

Conform art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Dispozițiile art.130 alin.(1) CPC statuează că, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Potrivit dispozițiilor art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art.373 alin.(1), (2), (5) CPC instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate Colegiul reține că sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art.373 alin.(1), (2), (5) CPC, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

În contextul pretențiilor deduse judecării, instanța de apel reține că în conformitate cu prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

În conformitate cu prevederile art.1 CPC, legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum și a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod și de alte legi.

Conform art.10 alin.(1) Cod civil persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Potrivit alin.(2) neexercitarea de către persoanele fizice și juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Conform art.11 alin.(1) Cod civil buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic.

Potrivit alin.(2) al aceluiași articol în special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

În temeiul art.13 alin.(1) Cod civil niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).

Prevederile alin.(2) indică că în cazul abuzului de drept, instanța de judecată, ținând cont de natura și consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive.

Alin.(3) indică statuează că dacă abuzul de drept a dus la încălcarea dreptului subiectiv al unei alte persoane, aceasta poate cere repararea prejudiciului cauzat.

Dispozițiile art.14 alin.(1) Cod civil indică că nici o persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvârșit-o sau la care a participat.

Alin.(2) stabilește că nici o persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.

În temeiul art.15 alin.(1) Cod civil apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Potrivit art.8 alin.(1) şi (2) Cod civil (în redacţia în vigoare la data iniţierii litigiului) drepturile şi obligațiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sânt prevăzute de lege, dau naşteri la drepturi şi obligații civile, pornind de la principiile generale şi de la sensul legislației civile.

Drepturile şi obligațiile civile apar:

a) din contracte şi din alte acte juridice;

b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligațiilor civile;

c) din hotărâre judecătorească în care sânt stabilite drepturi şi obligații;

d) în urma creării şi dobândirii de patrimoniu în temeiuri neinterzise de lege;

e) în urma elaborării de lucrări științifice, creării de opere literare, de artă, în urma invențiilor şi altor rezultate ale activităţii intelectuale;

f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane;

g) în urma îmbogățirii fără justă cauză;

h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legislația leagă apariția unor efecte juridice în materie civilă.

Potrivit prevederilor art.10 alin.(1) Cod civil statuează că apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Potrivit dispozițiilor art.11 apărarea dreptului civil se face prin:

- recunoașterea dreptului;
- restabilirea situației anterioare încălcării dreptului şi suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui;
- recunoașterea nulității actului juridic;
- declararea nulității actului emis de o autoritate publică;
- impunerea la executarea obligației în natură;
- autoapărare;
- repararea prejudiciilor;
- încasarea clauzei penale;
- repararea prejudiciului moral;
- desființarea sau modificarea raportului juridic;

- neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publica;

- alte căi prevăzute de lege.

Din materialele cauzei se constată că la data de 17 mai 2018, între S.R.L ”Puiul” în calitate de ”Prestator” și SC „Novomar-Construct” S.R.L în calitate de ”Beneficiar” a fost încheiat contractul nr. 1 de prestare a serviciilor de construcție(f.d.10-12)

Potrivit pct. 1.1 al contractului, ”prestatorul” va presta servicii de tencuială interioară a pereților și termoizolarea fațadei la obiectul, bloc locativ tip D+P+6E, cu obiecte social-culturale din or. Hâncești, str. 31 August 1989, nr.38, conform planului efectuării lucrărilor (anexa nr.1), convenit de ambele părți.

Conform pct. 3.1. - 3.4. ale contractului, prețul unitar al serviciilor prestate va fi prevăzut în Devizul de cheltuieli care este anexă la prezentul Contract, care sunt parte integrantă a acestuia și au aceeași valoare juridică. În termen de 5 zile lucrătoare din momentul semnării Actului de predare-primire a serviciilor, Beneficiarul va achita lucrările executate. Achitarea se va efectua prin transfer bancar pe contul de decontare al ”Prestatorului”.

Respectiv, la data de 07 august 2018 S.R.L ”Puiul” și SC „Novomar-Construct” S.R.L au semnat Procesul-verbal nr. 1 de recepție a lucrărilor executate pe luna iunie-iulie 2018 (f.d. 17-18). Din conținutul procesului-verbal menționat rezultă că valoarea totală a lucrărilor executate de S.R.L ”Puiul” constituie 55 010,99 lei (f.d.17-18).

La data de 23.08.2019, S.R.L ”Puiul” a expediat în adresa SC „Novomar-Construct” S.R.L o somație prin care a solicitat ultimei ca în termen de 5 zile din momentul recepționării somației să fie achitată datoria în mărime de 35010,99 lei (f.d.19)

Prin răspunsul la somație, SC „Novomar-Construct” S.R.L a solicitat administratorului S.R.L ”Puiul” de a se prezenta la sediul Companiei pentru a stabili toate sumele de bani oferite muncitorilor și să facă o factură cu minus la instrumente și utilajul procurat pentru angajații S.R.L ”Puiul” (f.d 20).

La data de 27 iulie 2021, reclamanta „Puiul” S.R.L, s-a adresat în instanța de judecată către S.C. „Novomar-Construct” S.R.L, cu privire la încasarea datoriei în sumă de 35 010, 99 lei și penalitatea în mărime de 265 468, 60 lei.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauzei civile prima instanță prin hotărârea din 28 octombrie 2022 a dispus admiterea parțială a acțiunii reclamantei „Puiul” S.R.L și a încasat de la S.C. „Novomar-Construct” S.R.L, în beneficiul „Puiul” S.R.L, în baza contractului de prestare a serviciilor de construcție din 17.05.2018, datoria în sumă de 35 010,99 (treizeci și cinci mii zece, 99 bani) lei și penalitatea contractuală în mărime de 63 019,78 (șaizeci și trei mii nouăsprezece, 78 bani) lei. În rest, pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

Raportând dispozițiile normelor citate supra la circumstanțele cauzei, apreciind soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră că concluzia instanței de fond este neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art.117 alin.(1) CPC, probe în pricinile civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și a altor circumstanțe pentru justa soluționare a pricinii. Or, în conformitate cu prevederile art.121 CPC, instanța

judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Conform prevederilor art.130 al.(1-3) CPC instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe - aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficientă pentru soluționarea pricinii.

Potrivit prevederilor art.131 al.(1) CPC, explicațiile date de părţi asupra circumstanțelor care le sânt cunoscute şi care au importanță în proces urmează a fi verificate şi evaluate deopotrivă cu celelalte probe. Posibilitatea persoanelor fizice de a apela la metoda de reparare a prejudiciilor rezultă din faptul lezării lor în drepturi, metodei de reparare a prejudiciilor îi este atribuit un caracter universal de apărare a drepturilor civile.

În contextul pretențiilor deduse judecării, instanța de apel reține că în temeiul art.512 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute.

În conformitate cu art.514 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Potrivit dispozițiilor art.572 alin.(1) Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul şi în momentul stabilit.

Conform dispozițiilor art.970 alin.(1)-(2) din Cod civil, prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părţi (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuția convenită.

Obiectul contractului de prestări servicii îl constituie serviciile de orice natură.

Contractele de muncă sînt reglementate prin legislația muncii.

Articolul 971 Cod civil prevede că, plata pentru servicii se efectuează după prestarea serviciilor.

Dacă plata pentru servicii se calculează pe anumite perioade, sumele vor fi acordate după încheierea fiecărei perioade în parte.

Probatoriu administrat atestă că conform pct. 3.1. - 3.4. ale contractului, prețul unitar al serviciilor prestate va fi prevăzut în Devizul de cheltuieli care este anexă la prezentul Contract, care sunt parte integrantă a acestuia și au aceeași valoare juridică. În termen de 5 zile lucrătoare din momentul semnării Actului de predare-primire a serviciilor, Beneficiarul va achita lucrările executate. Achitarea se va efectua prin transfer bancar pe contul de decontare al ”Prestatorului”.

Respectiv, la data de 07 august 2018 S.R.L ”Puiul” și SC „Novomar-Construct” S.R.L au semnat procesul-verbal nr. 1 de recepție a lucrărilor executate pe luna iunie-iulie 2018 (f.d. 17-18). Din conținutul procesului-verbal menționat rezultă că valoare totală a lucrărilor executate de S.R.L ”Puiul” constituie 55 010,99 lei.

Potrivit datelor despre contribuabil de la Serviciul Fiscal de Stat SC „Novomar-Construct” S.R.L la data de 09.08.2021 nu este plătitor de TVA (f.d.30).

Potrivit divizului de cheltuieli nr.01/18 S la contractul s-a stabilit prețul total al lucrărilor în mărime de ***55 010,99 lei*** din care ***9 168,50 lei constituie taxa pe valoarea adăugată*** (f.d.14 verso).

Prin urmare, după executarea serviciului contractat, nefiind plătitor TVA, intimatul S.R.L "Puiul" nu a diminuat suma de 9 168,50 lei a înaintat factura pe suma totală de 55 010,99 lei.

Astfel, SC „Novomar-Construct" S.R.L nefiind plătitor TVA, urmează să mai achite la TVA-ul calculat în divizul local al intimatului, taxa pe valoarea adăugată din 55 010,99 lei, ceia ce în final prețul serviciilor prestate de intimat, îl costă pe SC „Novomar-Construct" S.R.L suplimentar în jur 20 000 lei, la suma negociată.

Respectiv instanța de fond nu a constatat neconcordanţa în suma indicată în procesul-verbal nr. 1 de recepție a lucrărilor executate pe luna iunie-iulie 2018 (f.d.17-18), unde intimatul la fel îl include în prețul lucrărilor executate apelantului suma de 55 010,99 lei, deși apelantul nu este plătitor TVA.

Mai mult ca atât, instanța de fond nu a dat apreciere răspunsului la somație prin care „Novomar Construct" S.R.L a încercat de a soluționă situația creată, şi anume stabilirea exactă a sumei pe care urma să o achite.

Conform art.10 alin.(1) Cod civil „persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară".

Prin urmare, constată rea-voința reclamantului prin eschivarea de la soluționarea litigiului pe cale amiabilă și ne dorința acestuia de a clarifica divergențele apărute.

Astfel este cert faptul că, S.C. „Novomar Construct" S.R.L nu s-a eschivat de la obligațiunea de plată doar a suspendat achitările până la recunoașterea de către reclamant a tuturor sumelor care au fost transmise pe contractul sus-menționat. Mai mult ca atât, conform evidenței contabile și actului de verificare reciprocă se constată că S.C. „Novomar Construct" S.R.L, pe lângă banii în numerar sus-menționați a transferat în avans până la recepționarea lucrărilor o sumă de 20 000 lei.

În astfel de circumstanțe, Colegul consideră că instanța de fond neîntemeiat a considerat că *****nu și-a onorat obligațiunile contractuale asumate, și a considerat necesar de a încasa de *****în beneficiul S.R.L „Puiul", datoria în sumă de 35 010,99 (treizeci și cinci mii zece, 99 bani) lei.

Conform art.602 alin.(1) și (2) Codul civil, în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă. Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.

Conform art.624 alin.(1) Codul civil, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

la pct. 4.7. al contractului nr. 1 din 17.05.2018, încheiat între *****și S.R.L „Puiul", părțile au prevăzut că pentru încălcarea termenului de achitare a prețului serviciilor prestate, "Beneficiarul", adică *****va achita o penalitate în mărime de 1% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere.

Articolul 626 alin.(3) Codul civil prevede că în cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalității numai dacă şi-a rezervat expres acest drept la primirea executării. Din sensul normei de drept citate rezultă că executarea obligației contractuale trebuie să fie acceptată până la adresarea creditorului în instanța de judecată.

Clauza penală poartă un caracter sancționator şi nu unul compensatoriu, iar creditorul este în drept să pretindă pe lângă executarea obligației şi plata penalităților, în cazul în care clauza penală a fost stipulată pentru situațiile de executare necorespunzătoare sau cu întârziere a obligației.

În acest context Colegiul constată că, din textul somației din 23 august 2019 nu se regăsește solicitarea intimatei de a achita penalitatea contractuală. A atenționat că vă putea face un calcul, dar nu a calculat-o şi nici nu a pretins-o conform prevederilor art. 949 alin.(3) (în vigoare la 01.03.2019 3) În cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalității numai dacă şi-a rezervat expres acest drept la primirea executării.

La materialele dosarului nu există o somație în acest sens şi respectiv acest drept de către reclamanta nu a fost rezervat.

Mai mult ca atît instanța de fond nu a dat apreciere răspunsului la somația intimat, prin care SC „Novomar-Construct" S.R.L şi-a expus poziția referitor la creanța pe care se pretindea de încasat. Astfel, ținând cont de la cele invocate în răspunsul la somație 17.09.2019 şi în cadrul procesului, SC „Novomar-Construct" S.R.L s-a demonstrat că creanța nu este una certă. In primul rând că, o parte de bani din prețul contractului au fost achitată reprezentanțelor intimatului, în al doilea rând prețul invocat în factură fiscală este cu TVA, ceia ce nu-i permite intimatului de a pretinde de la SC „Novomar-Construct" S.R.L, nefiind plătitor TVA.

Prin urmare, consideră că instanța ne constatând cu certitudine că creanța este certă, a admis parțial o penalitate exagerat de mare care depășește cu mult datoria reală fată de intimat.

În consecință, Colegiul consideră ca fiind incorectă concluzia primei instanțe în partea încasării de la pârât în beneficiul reclamantului a datoriei datoria în sumă de 35 010,99 (treizeci și cinci mii zece, 99 bani) lei și penalitatea contractuală în mărime de 63 019,78 (șaizeci și trei mii nouăsprezece, 78 bani) lei.

Ținând cont de cele expuse supra, Colegiul civil conchide că cerințele S.R.L „Puiul", față de *****sunt întemeiate, din care considerente hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 28 octombrie 2022, urmează a fi casată în această parte cu emiterea unei noi hotărâri de respingerea acțiunii în această partea ca fiind neîntemeiată. .

Potrivit art. 94 alin. (l) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părţii admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părţii respinse din pretențiile reclamantului.

Iar, conform art. 96 alin. (1) și (11) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat

Cu referire la cheltuielile de judecată prin prisma art.94, 96 CPC, fiind o cerință subsecventă celei principale, poartă soarta cerinței de bază, la fel urmând a fi respinsă

Or, principiul preeminenței dreptului, inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în acelaşi timp atât un important impuls la adoptarea Convenţiei (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenţiei în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluţionarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

Mai mult decât atât, în conformitate cu prevederile art.9 CPC, instanţei de judecată îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfăşurarea procesului, pe principiile de contradictorialitate şi egalitate a părţilor în drepturi (art.26 CPC), motiv din care exonerarea unui participanți la proces de obligația legală reprezintă în esență o favorizare nejustificată, în frauda regulilor unui proces echitabil.

Reieșind din cele expuse mai sus, având în vedere că hotărârea primei instanțe în partea admiterii datoriei în sumă de 35 010,99 (treizeci și cinci mii zece, 99 bani) lei și penalități contractuale în mărime de 63 019,78 (șaizeci și trei mii nouăsprezece, 78 bani) lei este neîntemeiată, argumentele apelantului sunt întemeiate, și în această parte se pronunță o nouă hotărâre prin care, Colegiul ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de *****a casa hotărârea primei instanțe în partea cerințelor admise, cu pronunțarea a unei noi hotărâri de respinge integrală a acțiuni reclamantului S.R.L „Puiul”.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.c), 390 Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ,

d e c i d e:

Se admite apelul declarat de *****

Se casează parțial hotărârea Judecătoriei *****2 în partea încasării de la S.C. „Novomar-Construct” S.R.L, în beneficiul „Puiul” S.R.L, datoriei în sumă de 35 010,99 (treizeci și cinci mii zece, 99 bani) lei și penalități contractuale în mărime de 63 019,78 (șaizeci și trei mii nouăsprezece, 78 bani) lei și în această parte se pronunță o nouă hotărâre prin care:

Se respinge cerința reclamantului S.R.L „Puiul” către S.C „Novomar-Construct” S.R.L, cu privire la încasarea datoriei în sumă de 35 010,99 (treizeci și cinci mii zece, 99 bani) lei și a penalități contractuale în mărime de 63 019,78 (șaizeci și trei mii nouăsprezece, 78 bani) lei, ca neîntemeiată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, Ion Secrieru

Judecătorul

Judecătorii Vitalie Cotorobai

Marina Anton

Dosarul:nr.2ac-49/23 Judecător: Natalia Doroftei
2-21112382-02-2ac-24012023

D I S P O Z I T I V U L
D E C I Z I E I

30 noiembrie 2023 mun. *****

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel *****

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Ion Secrieru

Judecătorii Vitalie Cotorobai și Marina

Anton

Grefier Ecaterina

Mihailov

examinând în ședință publică apelul declarat de *****împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 28 octombrie 2022, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L „Puiul" către S.C. „Novomar-Construct" S.R.L, cu privire la încasarea datoriei, penalităților.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.c), 390 Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ,

d e c i d e:

Se admite apelul declarat de S.C. „Novomar-Construct" S.R.L

Se casează parțial hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 28 octombrie 2022 în partea încasării de la *****în beneficiul „Puiul" S.R.L, datoriei în sumă de 35 010,99 (treizeci și cinci mii zece, 99 bani) lei și penalități contractuale în mărime de 63 019,78 (șaizeci și trei mii nouăsprezece, 78 bani) lei și în această parte se pronunță o nouă hotărâre prin care:

Se respinge cerința reclamantului S.R.L „Puiul" către S.C. „Novomar-Construct" S.R.L, cu privire la încasarea datoriei în sumă de 35 010,99 (treizeci și cinci mii zece, 99 bani) lei și a penalități contractuale în mărime de 63 019,78 (șaizeci și trei mii nouăsprezece, 78 bani) lei, ca neîntemeiată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, Ion Secrieru

Judecătorul

Judecătorii Vitalie Cotorobai

Marina Anton